

HANDELINGEN

13:42-14:28

Paulus en Barnabas verkondigen het evangelie onder Joden en heidenen en stichten ondanks hevige tegenstand nieuwe gemeenten.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/handelingen/13-42-14-28

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Reacties op Paulus' preek in Antiochië	4 min	4
2	Afgunst en verzet in de synagoge	1 min	5
3	Waarom de Joodse leiders afgunstig waren	3 min	6
4	Joodse uitleg van Messiaanse profetieën	2 min	7
5	Het evangelie eerst voor de Joden	4 min	9
6	Een licht voor de heidenvolken	2 min	12
7	De betekenis van 'wij' en 'ons'	2 min	13
8	God spreekt generaties als één volk aan	4 min	14
9	Weerlegging van het volledige preterisme	2 min	16
10	Bestemd voor het eeuwige leven	4 min	17
11	Tasso als toewijding of gezindheid	3 min	19
12	Eigen verantwoordelijkheid en geloof	2 min	20
13	God opent het hart van wie Hem zoekt	3 min	22
14	Andere verklaringen voor 'bestemd'	3 min	23

15	Verdreven uit Pisidisch Antiochië	2 min	25
16	Geloof, tegenstand en tekenen in Ikonium	4 min	26
17	Paulus en Barnabas als apostelen	2 min	28
18	De genezing van de verlamde in Lystre	3 min	30
19	Paulus en Barnabas aangezien voor goden	3 min	31
20	Van afgoden naar de levende God	4 min	33
21	Paulus gestenigd in Lystre	2 min	35
22	Was Paulus gestorven en opgewekt?	3 min	36
23	Terugreis langs de jonge gemeenten	3 min	38
24	Oudsten als geestelijke leiders	2 min	40
25	Terugkeer naar Antiochië en Galaten	2 min	41
	Om verder te lezen		42

1

Reacties op Paulus' preek in Antiochië

We kijken opnieuw naar Handelingen 13. In onze vorige bijeenkomst liet ik je in spanning achter, omdat Paulus zijn preek had beëindigd, maar we niet lazen hoe de mensen reageerden. Hier staan enkele zeer interessante dingen. Dit was de eerste vastgelegde preek van Paulus en ook zijn langste vastgelegde preek. Hij hield hem tijdens zijn eerste zendingsreis in de synagoge van Antiochië in Pisidië. Toen hij uitgesproken was, staat er in vers 42:

En toen de Joden weggegaan waren uit de synagoge, drongen de heidenen erop aan dat op de volgende sabbat dezelfde woorden tot hen gesproken zouden worden.

HANDELINGEN 13:42

De Joden vertrokken, maar het waren de heidenen die er werkelijk belangstelling voor hadden dat hij de volgende sabbat opnieuw zou spreken. Dit zullen godvrezende heidenen zijn geweest, anders zouden ze proselieten zijn genoemd. In het volgende vers worden ze zelfs van de proselieten onderscheiden. Een proseliet werd als een Jood beschouwd, ook als hij als heiden geboren was. Hij was tot het Jodendom bekeerd. Hij was een Jood geworden. Maar 'de heidenen' verwijst naar mensen die God vreesden. Ze waren in de synagoge en wat ze hoorden beviel hun. Ze zouden er zelfs op uitgaan om al hun vrienden erover te vertellen, want de volgende sabbat zat de synagoge overvol met heidenen.

We zien dat de heidenen graag hoorden wat Paulus te zeggen had, ook al was zijn boodschap sterk op de Joden gericht. Het grootste deel van zijn boodschap besteedde hij aan een samenvatting van de Joodse geschiedenis: de uittocht, de periode van de richters, Saul en David, en daarna natuurlijk de Messias Die uit David voortkwam. Je zou denken dat dit Joden meer zou aanspreken dan Grieken. En we zien inderdaad dat een groot aantal Joden en proselieten positief reageerde.

Vers 43 zegt:

En toen de synagoge uitgegaan was, volgden velen van de Joden en van de godvrezende proselieten Paulus en Barnabas. Die spraken tot hen en spoorden hen aan om bij de genade van God te blijven.

HANDELINGEN 13:43

Opnieuw wordt het team nu Paulus en Barnabas genoemd, in plaats van Barnabas en Paulus. Paulus is degene die het woord nam en de preek hield.

Wat ik hier interessant vind, is dat er bij het verlaten van de synagoge Joden en proselieten belangstelling tonen, en dat Paulus en Barnabas er bij hen op aandringen in de genade van God te blijven. Deze mensen zijn niet gedoopt. Deze mensen zijn gewoon Joden en proselieten die het evangelie voor het eerst hebben gehoord en daar positief op reageren, maar ze zijn beslist nog niet gedoopt. Mogelijk heeft Paulus degenen die belangstelling hadden hierna gedoopt. Er staat niet opgetekend dat hij dat deed. Waarschijnlijk deed hij het wel, maar ze worden nu al aangespoord om in de genade van God te blijven. De veronderstelling is dat ze nu in de genade van God zijn en daarin moeten blijven. Dat wijst erop dat ze bekeerd waren, gelovigen waren en door genade behouden waren, ook al had de doop nog niet plaatsgevonden. Het is natuurlijk heel gebruikelijk dat mensen worden gedoopt nadat ze tot bekering zijn gekomen. Maar zelfs voordat dat gebeurt, spreekt Paulus over hen alsof ze in de genade van God zijn.

2

Afgunst en verzet in de synagoge

In vers 44 staat:

En op de volgende sabbat kwam bijna heel de stad samen om het Woord van God te horen.

HANDELINGEN 13:44

Waarschijnlijk waren het deze heidenen uit vers 42 die al hun vrienden gingen uitnodigen. De synagoge stroomde dus vol met heidenen. Het hinderde de Joden dat zoveel heidenen positief reageerden. In vers 45 staat:

Maar toen de Joden de menigten zagen, werden zij met afgunst vervuld en spraken tegen wat er door Paulus gezegd werd; zij spraken niet alleen tegen, maar lasterden ook.

HANDELINGEN 13:45

Dat de Joden vervuld waren van afgunst is een interessant punt, want we moeten ons afvragen wat deze Joden ertoe dreef zo vijandig te zijn. Ze hadden kunnen zeggen: 'Wij zijn het niet eens met je leer. Kom hier niet meer preken.' Einde verhaal. Maar ze moesten zich heftig tegen hen verzetten. Om te beginnen konden ze hun uitnodiging blijkbaar niet intrekken. Ze hadden hen uitgenodigd om de volgende zaterdag, de volgende sabbat, terug te komen. Toen kwamen al die heidenen opdagen, en de Joden waren jaloers en afgunstig.

3

Waarom de Joodse leiders afgunstig waren

In Mattheüs 27, toen Jezus voor Pilatus terechtstond, staat in Mattheüs 27:18:

Want hij wist dat zij Hem uit afgunst overgeleverd hadden.

MATTHEÛS 27:18

We zien dus dat de Joden afgunstig waren op de populariteit van Jezus en nu ook op de boodschap over Jezus. Waarom zouden ze afgunstig zijn? De Joden hadden natuurlijk enig succes met het bekeren van heidenen tot hun eigen godsdienst. Daarom waren er proselieten. Er waren heidenen die de Joodse godsdienst aantrekkelijk en geloofwaardig vonden, en daarom werden ze proselieten. Daardoor kregen de Joden meer medestanders. Ze moeten zich zelfs enigszins bevestigd hebben gevoeld wanneer deze heidenen hun geloof als Joden omarmden. Ze zeiden: 'Wij hebben gelijk en zij hebben ongelijk, en uiteindelijk hebben wij inderdaad gelijk.'

Maar Paulus verkondigde eveneens iets wat als een vorm van het Jodendom klonk — een andere tak, in dit geval het Messiaanse Jodendom — en hij kreeg veel meer respons van de heidenen. Ik denk dat de Joden dachten: ‘Hij heeft met zijn boodschap meer succes in het bereiken van de heidenen dan wij met de onze.’ Ze hadden ongetwijfeld moeten denken: ‘Misschien heeft hij gelijk. Misschien moeten wij ons ook bekeren.’ Sommige Joden deden dat. Sommige Joden volgden hem inderdaad. Maar er waren er ook die dat eenvoudigweg weigerden. Ze waren afgunstig, maar ze wilden niet veranderen.

Waarschijnlijk waren zij de leiders van de synagoge. Zij waren degenen die de meeste macht ontleenden aan het voortbestaan van de Joodse godsdienst zoals die was, en die zich het meest bedreigd voelden door veranderingen die met hun opvattingen in strijd leken te zijn. Daarom verzetten ze zich tegen wat Paulus zei, lasterden ze en spraken ze hem tegen. Hoe ze dit precies deden, weten we niet. Ik neem aan dat ze waarschijnlijk opstonden en zeiden: ‘Paulus, je hebt zojuist gezegd dat dit gedeelte uit de Schrift over deze man Jezus gaat, maar wij geloven niet dat die Schrifttekst daarover gaat.’

Waarschijnlijk zeiden ze: ‘Sommige van deze Schriftgedeelten die je gebruikt, zijn volgens ons helemaal geen Messiaanse passages, en je gaat wel erg vrij en slordig met de Schriften om.’ Ik weet zeker dat ze hem op ongeveer die manier tegenspraken. Ze kunnen hem niet hebben tegengesproken door te zeggen: ‘Nee, Paulus, Jezus heeft nooit op aarde rondgelopen. Hij is niet gekruisigd. Hij is niet uit de doden opgestaan.’ Om te beginnen waren er veel getuigen dat Jezus die dingen had gedaan. Deze mensen waren er niet bij toen het gebeurde, dus zij verkeerden niet in een positie om te zeggen: ‘Nee, dat is niet gebeurd.’ Maar ze konden wel zeggen: ‘Zelfs als dat gebeurd is, heb je ongelijk wanneer je deze Schriftgedeelten op deze manier toepast.’ Want de christenen pasten Messiaanse Schriftgedeelten in veel gevallen anders toe dan de Joden.

4

Joodse uitleg van Messiaanse profetieën

Sommige Schriftgedeelten die Paulus gebruikte, waren waarschijnlijk gedeelten die de Joden zelf als Messiaanse Schriftgedeelten erkenden. Dat is moeilijk te zeggen, want het is voor ons moeilijk te achterhalen wat de Joden in deze periode over hun Schriften

dachten. De Talmoed, waaruit we het meeste leren over wat de Joden van hun Schriften vonden, was in deze tijd nog niet geschreven. De Talmoed werd een paar eeuwen later geschreven, en uit die periode vernemen we wat de Joden over deze of gene Schrifttekst dachten. Maar wat ze daarvóór dachten, is moeilijk te zeggen.

Het is heel goed mogelijk dat de Joden in de dagen van Paulus veel Schriftgedeelten als Messiaanse Schriftgedeelten erkenden, dat wil zeggen als gedeelten over de Messias, maar dat ze die niet langer als zodanig erkenden toen die zo sterk op Jezus van toepassing bleken te zijn. De Joden wilden niet in Jezus geloven. Neem bijvoorbeeld de liederen over de Knecht in Jesaja 53. De Joden denken tegenwoordig dat die niet over de Messias gaan, maar over Israël, de Knecht van Jahweh. Maar de kans is zeer groot dat de Joden dit vóór de tijd van Jezus als een Messiaanse passage zagen. Omdat die zo duidelijk over Jezus spreekt, en dat zo bedreigend is voor hun positie als mensen die niet in Jezus geloven, zien ze het nu niet op die manier.

Het is mogelijk dat Paulus sommige Schriftgedeelten als Messiaans beschouwde en ze op Jezus toepaste, terwijl de Joden in die tijd nog niet bereid waren ze als Messiaans te zien. Bedenk wat er in Lukas 24:45 staat:

Toen opende Hij hun verstand zodat zij de Schriften begrepen.

LUKAS 24:45

Dat betekent dat ze de Schriften niet zouden hebben begrepen zoals ze die begrepen, als Jezus hun verstand niet had geopend. Als Jezus het verstand van de Farizeeën en rabbijnen niet opende, zouden zij de Schriften evenmin begrijpen. Dat betekent dat er Schriftgedeelten zijn waarvan de discipelen wisten dat ze Messiaans waren, terwijl de Joden ze misschien niet als zodanig begrepen. Dat zou de grondslag kunnen zijn van alle controverse en tegenspraak.

5

Het evangelie eerst voor de Joden

Vers 46:

Maar Paulus en Barnabas zeiden vrijmoedig: Het was nodig dat het Woord van God eerst tot u gesproken zou worden, maar aangezien u het verwerpt en uzelf het eeuwige leven niet waard oordeelt, zie, wij wenden ons tot de heidenen.

HANDELINGEN 13:46

Dat wil zeggen: eerst tot jullie, Joden.

En hier citeert hij Jesaja 49:6:

Hij zei: Het is te gering dat U voor Mij een Knecht zou zijn om op te richten de stammen van Jakob en om hen die van Israël gespaard werden, terug te brengen. Ik heb U ook gegeven tot een Licht voor de heidenvolken, om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde.

JESAJA 49:6

Toen nu de heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich en prezen het Woord van de Heere, en er geloofden er zoveel als er bestemd waren voor het eeuwige leven.

HANDELINGEN 13:48

Dit gedeelte is heel interessant. We moeten een paar formuleringen ervan bekijken. Het begint ermee dat Paulus en Barnabas verontwaardigd raken over de tegenstand die de Joden bieden. Ze zeggen: 'Jullie moesten de eerste kans krijgen. Het was

noodzakelijk dat het Woord van God eerst tot jullie gesproken zou worden.’
Waarom was het noodzakelijk dat het eerst tot hen gesproken werd? Hij zei dat het noodzakelijk was.

Waarschijnlijk omdat Jezus gekomen was als vervulling van de beloften die aan de Joden waren gedaan, en de Joden als eersten daarvan op de hoogte hoorden te zijn. Jezus was tot de Joden gekomen en had Zijn hele bediening onder de Joden doorgebracht. Hij zond Zijn discipelen uit naar alle volken, en pas laat beseften ze dat ze ook heidenen moesten bekeren. Maar ze wisten dat dit de vervulling was van de beloften die aan Israël waren gedaan. Daarom moest Israël er als eerste over horen.

De profetie in Jeremia 31 over het nieuwe verbond, en dat is wat het christendom is, zegt in Jeremia 31:31:

Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten,

JEREMIA 31:31

Daarom werd het nieuwe verbond eerst aan de Joden aangeboden, aan het huis van Juda en het huis van Israël. Doordat zij het verwierpen, kon het zich verder uitbreiden en ook heidenen bereiken, wat het hoe dan ook bestemd was te doen.

Maar Paulus zei: ‘We moesten jullie eerst een kans geven. Jullie zijn tenslotte het volk van het oude verbond, en God heeft jullie beloofd dat Hij een nieuw verbond met jullie zou sluiten. Daarom vertellen we jullie dat Hij dat gedaan heeft. Als jullie het niet willen, hoeven jullie het niet te hebben. Maar we moesten jullie een kans geven.’

Paulus noemt dit feit ook in Romeinen 1, vers 16. In Romeinen 1:16 zegt Paulus:

Want ik schaam mij niet voor het Evangelie van Christus, want het is een kracht van God tot zaligheid voor ieder die gelooft, eerst voor de Jood, en ook voor de Griek.

ROMEINEN 1:16

Paulus zou hier alleen in historische zin kunnen spreken. Het is waar dat de Jood het evangelie als eerste ontving. Dat wil zeggen: zij hoorden het als eersten, omdat Jezus tot de Joden kwam, en de apostelen aanvankelijk in Jeruzalem waren en eerst in Jeruzalem predikten. Het kwam dus eerst tot de Joden, maar uiteindelijk ook tot de Grieken, oftewel de heidenen. Maar Paulus zegt dat dit noodzakelijk was. Dat is blijkbaar de reden waarom Paulus telkens wanneer hij naar een stad ging, eerst de Joden daar opzocht. Ik heb gezegd dat daar een logistieke, praktische reden voor zou zijn, omdat zij al het fundament zouden hebben dat nodig was om het hele begrip van de Messias te begrijpen. Ze kenden de God van de Joden. Ze kenden de profeten. De heidenen kenden die niet. Er zou dus een praktische reden zijn om eerst naar de Jood te gaan. Maar Paulus zei dat het noodzakelijk was om dat te doen. Dat betekent dat zij er in zekere zin als eersten recht op hadden het evangelie te horen.

Maar hij zegt:

Maar Paulus en Barnabas zeiden vrijmoedig: Het was nodig dat het Woord van God eerst tot u gesproken zou worden, maar aangezien u het verwerpt en uzelf het eeuwige leven niet waard oordeelt, zie, wij wenden ons tot de heidenen.

HANDELINGEN 13:46

6

Een licht voor de heidenvolken

Dan citeert hij Jesaja 49:6. Dat is een interessant citaat, want het gaat over de Knecht. Het is een van de knechtsliederen in Jesaja. God zegt tegen de Knecht:

Hij zei: Het is te gering dat U voor Mij een Knecht zou zijn om op te richten de stammen van Jakob en om hen die van Israël gespaard werden, terug te brengen. Ik heb U ook gegeven tot een Licht voor de heidenvolken, om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde.

JESAJA 49:6

Deze knechtsliederen, waarin God tot de Knecht spreekt, zijn in zekere zin tot Israël gericht. Maar wanneer je ze leest, ontdek je dat ervan wordt uitgegaan dat Israël er niet in zal slagen een trouwe knecht te zijn, en dat één Israëliet, Die de Messias is, zal opstaan om ze te vervullen.

Israël werd dus als eerste aangesteld om een licht voor de heidenen te zijn, maar dat zijn ze nooit geweest. Ze hebben de heidenen nooit werkelijk erbij betrokken zoals ze dat hadden kunnen doen, zoals God het bedoeld had, om dat licht naar de heidenen te brengen. Daarom doet Hij Jezus opstaan om dat te doen.

Wat interessant is, is dat Paulus zegt dat dit een gebod aan ons is.

Zo heeft Hij het ons opgedragen, en hij citeert een Schriftwoord waarin staat:

Zo immers heeft de Heere ons geboden: Ik heb u tot een licht voor de heidenen gesteld, opdat u tot zaligheid zou zijn tot aan het uiterste van de aarde.

HANDELINGEN 13:47

Verwijzing gecontroleerd: de spreker noemde Jesaja 49:6, maar de bewoording is Handelingen 13:47.

7

De betekenis van ‘wij’ en ‘ons’

De reden waarom ik dit zeg, is dat sommige van onze vrienden, wanneer ze over de brieven spreken, beweren dat we, wanneer Paulus „ons” of „wij” zegt, met het oog op de relevantie voor het oorspronkelijke publiek moeten aannemen dat hij het heeft over de mensen die toen leefden en tot wie hij zich richtte.

Wanneer hij bijvoorbeeld zegt dat degenen van ons die leven en overblijven bij de komst van de Heere, opgenomen zullen worden om de Heere in de lucht te ontmoeten, zeggen sommigen dat hij het moet hebben over iets wat relevant was voor dat publiek dat toen leefde, want anders zou het niet relevant zijn. Als hij het niet over het einde van de wereld kan hebben, moet hij het over het jaar 70 na Christus hebben.

Er is een heel kamp dat zegt dat iedere keer dat de wederkomst van Christus, of iets wat daarmee verband houdt, in het Nieuwe Testament wordt genoemd, dit verwijst naar het jaar 70 na Christus. Dit specifieke kamp gelooft niet dat er nog een latere wederkomst van Christus is. Ze zeggen dit omdat de mensen tot wie Paulus zich richtte altijd in de eerste persoon werden aangesproken, met „ons” en „wij”. Dat moet dan wel zijn publiek en hemzelf betekenen, want anders zou er geen relevantie voor het oorspronkelijke publiek zijn.

Dit is een zeer oppervlakkige manier om de Schrift te begrijpen, en het getuigt beslist niet van grote vertrouwdheid met de Schrift. Jesaja spreekt zevenhonderd jaar vóór Paulus en zegt:

Ik heb jou aangesteld als een licht voor de heidenen, en Paulus zegt dat hij het over ons heeft. Maar als Jesaja zevenhonderd jaar vóór Christus sprak, waar is dan de relevantie voor het oorspronkelijke publiek als hij het heeft over iets wat zevenhonderd jaar later zou gebeuren? Toch gebruikt hij het woord „jullie”.

8

God spreekt generaties als één volk aan

We kwamen hetzelfde tegen in Handelingen 13:34. Paulus citeert Jesaja 55:3, waar God tegen Israël zegt:

Neig uw oor en kom tot Mij, luister, en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond sluiten: de betrouwbare gunstbewijzen aan David.

JESAJA 55:3

Dus het publiek van Jesaja, dat zevenhonderd jaar vóór Christus leefde: gaf God hun de gewisse weldaden van David? Nee, dat deed Hij niet. Vanaf hun tijd werd het zevenhonderd jaar uitgesteld. Maar „jullie” is een collectieve entiteit die generaties overstijgt: Israël. „Ik geef jullie, Israël” — niet jullie die nu leven, maar een latere generatie van jullie. Jullie zijn nog steeds Israël. Het is nog steeds dezelfde entiteit.

Zo zal ook de komst van Christus plaatsvinden wanneer een laatste generatie christenen aanwezig is en opgenomen wordt om de Heere in de lucht te ontmoeten. Maar christenen behoren niet slechts tot één generatie. Ze maken deel uit van een entiteit die tweeduizend jaar overstijgt. Het is één mens die uit meerdere generaties bestaat, één nieuwe mens. Wanneer Paulus „ons” en „wij” zegt, spreekt hij over ons christenen. Niet noodzakelijk over ons die op dit moment leven, maar over ons als deel van dit wereldwijde, generatieoverstijgende verschijnsel.

Dus wanneer mensen zeggen: „Toen Paulus zei:

Want dit zeggen wij u met een woord van de Heere, dat wij die levend zullen overblijven tot de komst van de Heere, de ontslapenen beslist niet zullen voorgaan. Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem van een aartsengel en met een bazuin van God neerdalen uit de hemel. En de doden die in Christus zijn, zullen eerst opstaan. Daarna zullen wij, de levenden die overgebleven zijn, samen met hen opgenomen worden in de wolken, naar een ontmoeting met de Heere in de lucht. En zo zullen wij altijd bij de Heere zijn.

1 THESSALONICENZEN 4:15-17

moet hij de Thessalonicenzen bedoelen aan wie hij schrijft. Zullen sommigen van hen nog leven wanneer Jezus terugkomt?” dan is dat onzin. Het is eenvoudigweg een gevolg van niet begrijpen hoe de Schrift taal gebruikt. Paulus ziet de gemeente als één entiteit. Wij maken er deel van uit, en ze blijft duizenden jaren bestaan.

In het Oude Testament was Israël de eenheid die werd aangesproken. En God kon tegen Israël zeggen, hoewel het nog zevenhonderd jaar zou duren voordat het vervuld werd:

Ik geef jullie de betrouwbare beloften die Ik David heb gedaan, of:

Hij zei: Het is te gering dat U voor Mij een Knecht zou zijn om op te richten de stammen van Jakob en om hen die van Israël gespaard werden, terug te brengen. Ik heb U ook gegeven tot een Licht voor de heidenvolken, om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde.

JESAJA 49:6

waarvan Paulus zegt dat die woorden op ons betrekking hebben: op Paulus, en misschien ook op ons, tweeduizend jaar later. Wie weet? Ieder van ons die tot de heidenen predikt, zou die belofte kunnen vervullen. Maar Paulus zag in ieder geval zichzelf als degene die door Jesaja met 'jij' werd aangesproken. Jezus zei zelfs tegen de Joden van Zijn tijd: 'Wel, sprak Jesaja over jullie toen hij zei:

Toen zei Hij: Ga en zeg tegen dit volk: Luister voortdurend, maar u zult het niet begrijpen. Zie voortdurend, maar u zult het niet opmerken.

JESAJA 6:9

Met andere woorden, wat Jesaja tegen zijn eigen generatie zei, daarvan zei Jezus: 'Dat zijn jullie, Joden die zevenhonderd jaar later leven.' Waarom? Omdat ze nog steeds deel uitmaakten van Israël.

9

Weerlegging van het volledige preterisme

De reden waarom ik hierop inga, is dat sommigen van jullie zich misschien totaal niet bewust zijn van de neiging van sommige mensen om te zeggen dat alle profetie in het jaar 70 na Christus vervuld werd en dat er niets meer overblijft. Deze opvatting wordt volledig preterisme genoemd. Eerlijk gezegd is een van hun favoriete argumenten: 'Paulus sprak over de wederkomst alsof zij die gebeurtenis zouden meemaken.' Ik denk dat zij hem beter begrepen dan de volledige preteristen hem begrijpen. Daarom is het volledige preterisme ook pas ontstaan in de jaren zeventig, of zo iets. Christenen hebben vóór die tijd nooit moeite gehad om deze woorden te begrijpen, omdat de meeste christenen de Bijbel blijkbaar zorgvuldiger lezen dan de volledige preteristen.

Hoe dan ook, het is interessant dat Paulus zegt dat de Heere het ons heeft geboden. Daarmee bedoelt hij zichzelf en Barnabas. En hij citeert een profetie van zevenhonderd jaar eerder waarin de Heere hun iets gebod. Het is duidelijk dat 'ons' en 'jullie' in deze passages geen betrekking hebben op alleen de generatie die ze als eerste hoorde. Letterlijk genomen zegt Jesaja, wanneer hij zijn publiek toespreekt:

‘Jullie.’ Als je uitgaat van de relevantie voor de oorspronkelijke hoorders, zou dat erop wijzen dat dit in de tijd van Jesaja zou gebeuren. Maar dat gebeurde natuurlijk niet. Ik denk dat we wat verantwoordelijker met de Schrift moeten omgaan dan mensen soms doen. Want mensen komen tot ketterse leerstellingen doordat ze over het hoofd zien hoe de Schriften spreken, en daar is geen excuus voor. Er zijn zoveel voorbeelden die ons zouden kunnen corrigeren.

10

Bestemd voor het eeuwige leven

Nu staat er in vers 48:

Toen nu de heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich en prezen het Woord van de Heere, en er geloofden er zovelen als er bestemd waren voor het eeuwige leven.

HANDELINGEN 13:48

Wat hadden ze Paulus horen zeggen?

Maar Paulus en Barnabas zeiden vrijmoedig: Het was nodig dat het Woord van God eerst tot u gesproken zou worden, maar aangezien u het verwerpt en uzelf het eeuwige leven niet waard oordeelt, zie, wij wenden ons tot de heidenen.

HANDELINGEN 13:46

Ze waren verheugd toen ze dat hoorden.

We moeten een paar minuten stilstaan bij deze specifieke zin:

De zin ‘Iedereen die bestemd was voor het eeuwige leven, kwam tot geloof’ kan namelijk op verschillende manieren worden begrepen. De meest gebruikelijke manier waarop we dit misschien uitgelegd horen worden, is in calvinistische zin: dat God vóór het begin van de wereld een bepaald aantal mensen voorbestemd heeft om te geloven,

met andere woorden, om christen te worden; dat iedereen die gelooft, dat doet omdat God hem vóór het begin van de wereld gepredestineerd heeft om christen te worden; en dat degenen die geen christen worden, eveneens gepredestineerd waren om dat niet te worden. Dit is wat het calvinisme officieel en zonder enige schaamte leert. Ze geloven dat iedereen die behouden wordt, alleen behouden werd omdat God vóór zijn geboorte gepredestineerd had dat hij dat zou worden.

Je zou kunnen zeggen: ‘Maar zegt de Bijbel niet dat je moet geloven en je moet bekeren?’ Zij zeggen: ‘Ja, maar God heeft gepredestineerd dat je zou geloven en je zou bekeren.’ Alles wat je deed om christen te worden, was door God gepredestineerde activiteit die in de tijd werkelijkheid werd. Maar het was een eeuwig besluit dat al vóór het begin van de wereld genomen was.

Er wordt gezegd dat het tegenovergestelde ook waar is. Degenen die niet geloven, komen niet tot geloof omdat God niet wilde dat ze zouden geloven. Volgens de calvinistische leer is Gods soevereiniteit in die zaken namelijk van dien aard dat Hij iedereen behoudt die Hij wil behouden. Daaruit zou volgen dat God niemand wilde behouden die niet behouden wordt. Er is niemand die God niet zou kunnen behouden als Hij dat wilde. Daarom wilde Hij de mensen die niet behouden worden niet behouden, anders zou Hij dat wel doen. Hij zou hen zonder extra kosten voor Zichzelf kunnen toevoegen. Hij had meer mensen aan de uitverkorenen kunnen toevoegen.

Als je iemand kent van wie je houdt en van wie je hoopt dat hij behouden wordt, en die persoon sterft zonder behouden te zijn, dan luidt het calvinistische antwoord: ‘God hield niet genoeg van hem. Hij hield niet zoveel van hem als jij. Jij wilde dat die persoon behouden werd; Hij wilde dat niet. Hij zou hem behouden hebben als Hij dat gewild had.’ Volgens deze opvatting is jouw liefde voor die persoon groter dan Gods liefde voor hem. Ze zeggen het niet zo grof, maar dat is precies wat ze leren.

Deze zin in vers 48 is een geliefde tekst voor dit specifieke punt, omdat er staat:

Iedereen die bestemd was voor het eeuwige leven, kwam tot geloof.

Het klinkt daardoor alsof deze mensen geloofden omdat God hen van tevoren had bestemd om eeuwig leven te ontvangen. Als de leer van het calvinisme waar is, dan is dit een heel goede verwoording ervan. Als Lukas een calvinist was, kan hij bedoeld

hebben dat te bevestigen. Maar dit is beslist niet de enige manier waarop dit vers kan worden begrepen. Daarom kunnen we het calvinisme niet alleen op dit vers baseren. Als het calvinisme waar is, moet dat ergens anders worden aangetoond, waarna het in dit vers kan worden ingelezen. Maar naast het idee van calvinistische predestinatie zijn er nog andere mogelijke manieren om dit vers te begrijpen.

11

Tasso als toewijding of gezindheid

Eén mogelijkheid heeft te maken met het woord ‘bestemd’. Het Griekse woord is tasso, dat ‘bestemmen’ betekent, of ‘gezind maken’ kan betekenen. Ik zal je een voorbeeld laten zien waarin hetzelfde woord wordt gebruikt op een manier die heel anders is dan het idee van bestemmen. In 1 Korinthe 16:15 zegt Paulus tegen de Korintheërs:

En ik roep u ertoe op, broeders — u weet dat het huis van Stefanus de eersteling van Achaje is en dat zij zichzelf ten dienste van de heiligen beschikbaar hebben gesteld —

1 KORINTHE 16:15

Dat betekent dat in de landstreek Achaje, het zuiden van Griekenland, het huisgezin van Stefanus uit de eerste bekeerlingen bestond. Zij waren de eerste christenen die daar behouden werden. Hij zegt:

En ze hebben zich helemaal ingezet voor de dienst aan de gelovigen, dat wil zeggen: aan het dienen van de heiligen. De King James Version geeft dit Griekse woord weer als ‘addicted’.

Maar ‘addicted’ is een vreemd woord om hier als vertaling te gebruiken. Het Griekse woord kan ‘bestemd’, ‘toegewijd’ of ‘gezind’ betekenen. In dit geval is het vrijwel zeker veel beter om te zeggen dat deze mensen zich aan het dienen van de heiligen hebben toegewijd, of zichzelf daartoe gezind hebben gemaakt, dan dat ze ‘zichzelf hebben bestemd’. Maar in elk geval kunnen we zien dat, als er sprake was van een bestemming, zij die zelf hadden bepaald. Zij hadden zichzelf daartoe gezind gemaakt.

Er staat niet dat God hen bestemd heeft voor het dienen van de heiligen, of dat God hen daartoe gezind heeft gemaakt. Misschien heeft Hij dat gedaan, maar Paulus zegt dat niet. Er staat dat zij zichzelf daartoe gezind hebben gemaakt.

Door mijn eigen keuzes en temperament ben ik tot bepaalde dingen wel en tot andere dingen niet geneigd. Tot sommige dingen waartoe bepaalde mensen geneigd zouden zijn, zou ik niet geneigd zijn. Tot sommige dingen waartoe ik geneigd zou zijn, zouden zij niet geneigd zijn. Ik ben er bijvoorbeeld sterk toe geneigd om al mijn vrije tijd aan studie te besteden. Andere mensen zouden hun tijd niet op die manier willen besteden. Ik ben anders gezind. Ik heb andere prioriteiten, zouden we kunnen zeggen.

Dat betekent dat wanneer er staat dat deze mensen tot het eeuwige leven bestemd waren, we kunnen zeggen dat zij tot het eeuwige leven gezind waren, misschien doordat zij zichzelf daartoe gezind hadden.

Vertaaltoelichting: de HSV schrijft in Handelingen 13:48 „bestemd waren”. De uitleg die volgt, berust op de alternatieve duiding van het Griekse *tasso* als „gezind” of „geneigd”. De Griekse formulering vermeldt niet door wie zij bestemd of gezind waren en is niet wederkerend geformuleerd.

12

Eigen verantwoordelijkheid en geloof

Lukas vertelt ons niet wie hen daartoe gezind heeft gemaakt. Er staat niet dat God hen tot het eeuwige leven bestemd heeft. Er staat dat zij tasso waren: bestemd, gezind, toegewijd. Dat zijn mogelijke vertalingen van het woord. Dat wil zeggen dat hij zou kunnen zeggen dat degenen die geloofden, degenen waren die op de een of andere manier al tot het eeuwige leven geneigd waren. Hij zegt niet of God dat had gedaan, of zij het zelf hadden gedaan, of dat een andere factor hen daartoe gezind had gemaakt. Er staat alleen dat zij in die richting geneigd waren, en daarom geloofden zij.

Wat interessant is, is dat Paulus in hetzelfde hoofdstuk, twee verzen eerder, in vers 46 de Joden had terechtgewezen en had gezegd:

Maar Paulus en Barnabas zeiden vrijmoedig: Het was nodig dat het Woord van God eerst tot u gesproken zou worden, maar aangezien u het verwerpt en uzelf het eeuwige leven niet waard oordeelt, zie, wij wenden ons tot de heidenen.

HANDELINGEN 13:46

Je hebt dus één groep mensen die zichzelf het eeuwige leven niet waardig oordeelt, terwijl de anderen tot het eeuwige leven gezind zijn en zichzelf daar misschien toe gezind maken. Het is duidelijk dat degenen die het verwierpen, niet door God gezind waren gemaakt om het eeuwige leven te verwerpen. Zij hadden zichzelf het niet waardig geoordeeld. Dit is hun verantwoordelijkheid, geen predestinatie.

Binnen drie verzen zien we twee tegengestelde reacties op het eeuwige leven. De eerste is duidelijk een reactie waarvoor deze mensen zelf hadden gekozen; er wordt niet gezegd dat God die teweegbracht. Dat kan ervoor pleiten dat het ook in het tweede geval gaat om iets waartoe mensen zichzelf gezind hadden gemaakt en niet om iets wat God had gedaan. Er staat nergens dat God hen tot het eeuwige leven bestemd heeft. Zij kunnen zichzelf bestemd of daartoe gezind hebben gemaakt. Ik weet niet of zij dat wel of niet hebben gedaan, maar het woord kan beslist op die manier worden vertaald en wordt in 1 Korinthe 16:15 zo vertaald. In de context stond tegenover deze groep een andere groep, die zichzelf het eeuwige leven niet waardig had geoordeeld. Het is heel goed mogelijk dat Lukas zegt dat deze mensen, in tegenstelling tot degenen die zichzelf het eeuwige leven niet waardig hadden geoordeeld, zichzelf tot het eeuwige leven gezind hadden gemaakt en daarom geloofden.

13

God opent het hart van wie Hem zoekt

Er speelt hier ook nog een andere factor. Een derde mogelijkheid is dat, zelfs als we aannemen dat hier staat dat God deze mensen tot het eeuwige leven had bestemd, het kan zijn dat God hen al erkende als het eeuwige leven waardig, omdat deze mensen al godvrezenden waren. In die zin zou Hij ervoor gaan zorgen dat zij gingen geloven. Het is niet zo dat Hij zonder enige aanleiding besloot dat zij tot het eeuwige leven bestemd moesten worden. Hij zag iets in hen waardoor Hij geneigd was hun hart voor het Evangelie te openen en hen te helpen geloven.

Ook dit zou geen calvinisme zijn, want het calvinisme leert dat God dit doet zonder dat het ergens op gebaseerd is. Er is niets in jou of mij wat God zag en wat Hem ertoe bracht ons te predestineren om te geloven. Hij deed het eenvoudigweg terwijl iedereen dezelfde uitgangspositie had. Als jij met een andere ongelovige in een evangelisatiebijeenkomst bent, en jij bent ongelovig, en jij wordt behouden en die ander niet, dan is er niets in jou wat God zag als iets wat jou van die ander onderscheidde. Het is eenvoudig Gods soevereine, voorzienige keuze om de één te behouden en de ander niet. Dat is wat het calvinisme leert.

Maar stel nu dat er een reden is waarom God mij hielp geloven, omdat ik, voordat ik het Evangelie hoorde, positief had gereageerd op andere invloeden die God eerder in mijn leven had gebracht. Dat zou niet calvinistisch zijn, maar het zou nog steeds God zijn Die het geloof mogelijk maakt.

Laat me je daar een kruisverwijzing bij laten zien, want in Handelingen 16:14 staat:

En een zekere vrouw, van wie de naam Lydia was, een purperverkoopster uit de stad Thyatira, die God diende, luisterde naar ons. En de Heere opende haar hart, zodat zij acht gaf op wat door Paulus gesproken werd.

HANDELINGEN 16:14

Opnieuw wijzen calvinisten erop: ‘Zie je wel, God opende haar hart om het Evangelie te geloven.’ Dat is waar, maar wat was zij daarvoor? Zij was iemand die God aanbad. Zij was niet iemand die zo verdorven was dat zij geen enkele belangstelling voor God had. Zij was iemand die God al aanbad voordat zij Paulus hoorde prediken. Omdat zij God aanbad, opende God haar hart zodat zij de volgende stap kon zetten en het volgende stukje licht kon begrijpen dat God voor haar had, namelijk over Jezus. Dus opende Hij haar hart om naar Paulus te luisteren, omdat zij iemand was die God aanbad. Dat kunnen we hier zien. Dit is geen onvoorwaardelijke, eenzijdige uitverkiezing tot behoud, waarbij God iemand neemt die geen belangstelling voor het Evangelie heeft en hem eenvoudigweg tot een gelovige maakt, zoals het calvinisme leert. Nee, hier is iemand die eerder in haar leven een besluit had genomen: ‘Ik ga God aanbidden.’ Maar zij had nog nooit van Jezus gehoord. Zij aanbad God, en daarom liet God haar in Zijn genade over Jezus horen, liet Hij haar erop letten en met het Evangelie in aanraking komen.

Dus:

Toen nu de heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich en prezen het Woord van de Heere, en er geloofden er zovelen als er bestemd waren voor het eeuwige leven.

HANDELINGEN 13:48

kan eenvoudig betekenen dat dit mensen waren die, zelfs voordat Paulus in de stad was, al geneigd waren om God te zoeken. Daarom bracht God hen verder, het christendom binnen.

14

Andere verklaringen voor ‘bestemd’

Nog een mogelijke betekenis van de uitdrukking ‘degenen die bestemd waren voor het eeuwige leven, kwamen tot geloof’ is dat zij aangesteld waren in het kader van de profetie die Paulus aanhaalde. Sommige mensen denken dat hij dit bedoelt. Paulus haalde aan dat er een licht voor de heidenen zou zijn en dat dit licht hun tot zaligheid

zou zijn. De spreker leidt daaruit af dat heidenen in Hem zouden geloven. Die profetie zelf predestineerde of bepaalde in zekere zin van tevoren dat er heidenen tot geloof zouden komen. In dat opzicht waren er heidenen die volgens de profetie aangesteld waren, niet in de zin van predestinatie, maar in de zin dat de profetie had bepaald dat er heidenen behouden zouden worden. En inderdaad, sommigen werden behouden.

We hebben dus verschillende manieren waarop mensen dit hebben opgevat. Zelfs als we het zo opvatten dat God Degene is Die hen aanstelt, staat er niet dat Hij hen vóór de grondlegging van de wereld heeft aangesteld. Het kan zijn dat hun hart ontvankelijk was terwijl zij naar Paulus luisterden, en dat God hen daarom, op grond daarvan, aanstelde om de laatste stap naar geloof te zetten. Er zijn veel manieren waarop dit kan worden opgevat zonder vast te houden aan het calvinistische standpunt dat God deze mensen eenvoudigweg vóór het begin van de wereld had uitverkoren en dat zij daarom geloofden.

Ik wil hierop wijzen: als de calvinistische opvatting hiervan juist is, moeten we aannemen dat iedereen in die stad die vanaf de grondlegging van de wereld uitverkoren was, die dag geloofde. Want:

als ‘iedereen die bestemd was’ betekent: ‘uitverkoren vóór de grondlegging van de wereld’, dan werden alle uitverkorenen in die stad die dag behouden, want bijna de hele stad kwam erop af. Als er in de hele stad een bepaald aantal mensen was dat God vóór de grondlegging van de wereld tot behoud had gepredestineerd, dan waren zij het die volgens het calvinisme die dag allemaal geloofden. Dat zou betekenen dat er daarna in die stad nooit meer iemand behouden werd, dus geen nieuwe bekeerlingen meer. Die dag werden alle mensen behouden die vooraf aangesteld waren. Aangezien er geen anderen meer waren die vooraf aangesteld waren en niemand anders behouden kon worden, maakte de gemeente nooit meer groei mee. Daarmee wordt er volgens mij te veel van ons gevraagd om te geloven.

Omdat de calvinistische opvatting heel prominent aanwezig is in het moderne evangelicalisme en dit vers standaard op een calvinistische manier wordt opgevat, denk ik dat het nodig is dat we er opnieuw over nadenken en zeggen dat het vers verschillende andere dingen kan betekenen. Het kan eenvoudig betekenen dat degenen die zichzelf ertoe geneigd hadden te geloven, inderdaad geloofden. Of dat zij

door God gepredestineerd waren, niet op grond van een eeuwig besluit van vóór de grondlegging van de wereld, maar op grond van het feit dat zij in hun leven al beslissingen hadden genomen om God te aanbidden, en dat Hij hen nu naar de volgende stap bracht. Het is moeilijk te zeggen. Het enige wat ik kan zeggen, is dat we, wat Lukas er ook mee bedoelt, niet hoeven aan te nemen dat Lukas het bedoelde in de enge betekenis die er binnen het calvinistische stelsel vaak aan wordt gegeven.

15

Verdreven uit Pisidisch Antiochië

Dan vers 49:

En het Woord van de Heere verbreidde zich door heel het land.

HANDELINGEN 13:49

De voornaamste mannen van de stad waren er blijkbaar zelf niet in geïnteresseerd Paulus en Barnabas tegen te werken, maar hun vrouwen raakten er kennelijk bij betrokken. De Joden stookten de vrouwen op. Dit kan komen doordat er in de synagoge meer vrouwelijke proselieten waren dan mannelijke. Dat was gewoonlijk het geval. Het kostte een vrouw minder om proseliet te worden dan een man. Een man moest besneden worden, een vrouw niet. Daarom was het jodendom veel aantrekkelijker voor heidense vrouwen dan voor heidense mannen. Er waren zowel mannen als vrouwen, maar voornamelijk vrouwen.

Deze vrouwen waren vooraanstaande vrouwen. Dat kan betekenen dat ze de vrouwen waren van vooraanstaande mannen in de stad, en het waren de vooraanstaande mannen die Paulus en Barnabas de stad uit dreven. Ik denk dus dat we het zo kunnen begrijpen: er waren proselietenvrouwen in de synagoge die door de Joodse leiders werden beïnvloed en mogelijk getrouwd waren met de bestuurders van de stad. De Joodse leiders hitsten hen op, de vrouwen hitsten hun echtgenoten op, en daarom dreven zij Paulus en Barnabas de stad uit.

We lezen in vers 51:

Maar zij schudden tegen hen het stof van hun voeten af en gingen naar Ikonium. En de discipelen werden vervuld met blijdschap en met de Heilige Geest.

HANDELINGEN 13:51-52

Er waren er dus vermoedelijk enkelen gedoopt. Er worden niet uitdrukkelijk dopen genoemd, maar waarschijnlijk werden ze gedoopt en vervuld met de Heilige Geest. Paulus en Barnabas lieten in Pisidisch Antiochië een gemeente achter die bestond uit met de Geest vervulde gelovigen, en trokken verder.

16

Geloof, tegenstand en tekenen in Ikonium

Ze gingen naar Ikonium, dat ongeveer 145 kilometer van Pisidisch Antiochië ligt. Dit is de huidige stad Konya in het tegenwoordige Turkije. Dat was de stad die in die tijd Ikonium heette. Vers 1 van hoofdstuk 14 zegt:

En het gebeurde in Ikonium dat zij samen de synagoge van de Joden binnengingen en zo spraken dat een grote menigte, zowel van Joden als van Grieken, geloofde.

HANDELINGEN 14:1

Deze mannen hebben hier dus werkelijk succes. Het waren er niet alleen tamelijk veel, maar een grote menigte. Vermoedelijk zou een grote menigte betekenen dat daar minstens honderden Joden en Grieken tot geloof kwamen: een behoorlijk grote gemeenteplanting.

Maar de Joden die ongehoorzaam waren, wekten in de zielen van de heidenen onrust en verbittering tegen de broeders.

HANDELINGEN 14:2

Zij verbleven daar dan lange tijd en spraken vrijmoedig, in vertrouwen op de Heere, Die getuigenis gaf aan het Woord van Zijn genade en tekenen en wonderen door hun hand liet gebeuren.

HANDELINGEN 14:3

Interessant. Het verband is hier: vanwege die tegenstand bleven ze lange tijd. Waarom bleven ze? Omdat de gedachten van de mensen tegen hen vergiftigd waren en zij tegenstand ondervonden. Het klinkt alsof de tegenstand hen er alleen maar toe bracht zich nog steviger vast te bijten en te zeggen: 'Als jullie ons hier niet willen hebben, gaan we niet weg. We blijven.' Vanwege de tegenstand bleven ze daar daarom lange tijd en spraken ze vrijmoedig in de Naam van de Heere. Hij getuigde van het Woord van Zijn genade door tekenen en wonderen door hun handen te laten gebeuren.

In Pisidisch Antiochië werden geen tekenen en wonderen genoemd. Het kan zijn dat God niet altijd tekenen en wonderen deed op elke plaats waar ze kwamen. We weten dat Hij Elymas op het eiland Cyprus met blindheid sloeg, maar dat is het enige teken of wonder waarvan we lezen dat het daar gebeurde. We lezen op de volgende plaatsen waar Paulus kwam niet over tekenen en wonderen. Maar wanneer hij in Ikonium komt, besluit God daar kennelijk genezingen en andere tekenen te laten plaatsvinden, vermoedelijk ook uitdrijvingen van demonen. Dat zijn doorgaans de soorten tekenen en wonderen. Voor zover wij weten, zijn er misschien zelfs mensen uit de dood opgewekt.

Dit gaf hun boodschap aanzienlijk meer kracht, want er staat dat God door deze tekenen en wonderen getuigde van wat zij zeiden. Daarvoor waren tekenen en wonderen bedoeld: ze bevestigden dat God achter de boodschap van deze mannen stond. Iedereen kan naar een stad komen en je een nieuwe boodschap brengen. Elke sekte wordt gesticht doordat iemand zegt: 'Ik heb nieuwe informatie voor je die je nog nooit eerder hebt gehoord. Het is een openbaring die ik van God heb ontvangen. Laat me die aan je vertellen. Volg mij.' Maar de meeste mensen kunnen niet bewijzen dat ze die van God hebben ontvangen. Als je wonderen kunt verrichten, maakt dat je bewering dat je van God komt geloofwaardiger, omdat God Zelf getuigt van wat je zegt door het met deze tekenen en wonderen te bevestigen.

Het laatste vers van het Evangelie van Markus zegt:

maar zij gingen overal heen om te prediken, en de Heere werkte mee en bevestigde het Woord door de tekenen die erop volgden. Amen.

MARKUS 16:20

Zo eindigt het Evangelie naar Markus. God bevestigde Zijn woord dus met tekenen. Niet overal, maar wel op sommige plaatsen. Ikonium is een van die plaatsen.

17

Paulus en Barnabas als apostelen

Maar de menigte in de stad raakte verdeeld. Een deel koos de kant van de Joden en een deel die van de apostelen. Dit is de eerste keer dat Barnabas en Paulus apostelen worden genoemd. Paulus werd ongetwijfeld vanaf de dag van zijn bekering als apostel beschouwd, want Jezus zei later tegen hem:

Maar Hij zei tegen mij: Ga, want Ik zal u ver weg zenden, naar de heidenen.

HANDELINGEN 22:21

Dat zien we in zijn getuigenis wanneer hij in Handelingen 22 tot de menigte spreekt. Hij vertelt hun dat Jezus, toen Hij hem ontmoette, zei:

Maar Hij zei tegen mij: Ga, want Ik zal u ver weg zenden, naar de heidenen.

HANDELINGEN 22:21

Zenden betekent iemand als apostel uitzenden.

‘Je bent een apostel van Mij voor de heidenen.’

Barnabas werd ook uitgezonden. Bedenk dat de Heilige Geest tot de gemeente in Antiochië sprak en zei:

En terwijl zij de Heere dienden en vastten, zei de Heilige Geest:
Zonder voor Mij zowel Barnabas als Saulus af voor het werk
waartoe Ik hen geroepen heb.

HANDELINGEN 13:2

Het woord 'zenden' en het woord 'apostel' worden daar niet voor Barnabas gebruikt, maar hier wordt hij samen met Paulus een apostel genoemd. We beseffen dus dat het woord 'apostel' in ruimere zin wordt gebruikt dan alleen voor de twaalf. De twaalf vormden een bijzondere groep apostelen. Paulus was niet een van hen, en Barnabas ook niet, maar ook zij waren apostelen. En ook anderen worden in het Nieuwe Testament apostelen genoemd.

Een deel van de stad koos de kant van de Joden en keerde zich tegen hen, en een deel koos de kant van de apostelen. Paulus en Barnabas worden in vers 14 van dit hoofdstuk opnieuw apostelen genoemd. Daar staat:

Maar toen de apostelen Barnabas en Paulus dat hoorden,
scheurden zij hun kleren, stortten zich in de menigte en riepen:

HANDELINGEN 14:14

Deze twee mannen worden nu dus apostelen genoemd, wat betekent dat ze met apostolisch gezag zijn uitgezonden.

En toen er een oploep ontstond, zowel van heidenen als van Joden, met hun leiders, om hen smadelijk te behandelen en te stenigen, vluchtten zij, toen dit tot hen doorgedrongen was, naar de steden van Lycaonië, namelijk Lystre en Derbe, en de omgeving ervan. En zij verkondigden daar het Evangelie.

HANDELINGEN 14:5-7

Vervolging zorgde er alleen maar voor dat ze zich verspreidden en in nieuwe gebieden nog meer predikten.

18

De genezing van de verlamde in Lystre

Ze gingen daarheen omdat ze wilden voorkomen dat ze gestenigd werden. Maar toen ze in Lystre kwamen, werd Paulus uiteindelijk toch gestenigd. In Ikonium dreigden ze gestenigd te worden. Toen ze daarvan hoorden, vluchtten ze dus naar Lystre. En juist daar werd Paulus zelf daadwerkelijk door de plaatselijke bevolking gestenigd.

Lystre lag ongeveer achttien mijl ten zuidzuidoosten van Antiochië in Pisidië. Ten zuidzuidoosten van Antiochië in Pisidië ligt Lystre, slechts achttien mijl verderop. Derbe, de andere stad die hier genoemd wordt, lag nog eens vijfenvijftig mijl verder.

Er staat:

En er zat in Lystre een man die geen macht had over zijn voeten: hij was kreupel van de moederschoot af en had nooit kunnen lopen. Deze hoorde Paulus spreken. Die keek hem doordringend aan en toen hij zag dat hij geloof had om gezond te worden, zei hij met luide stem: Sta recht op uw voeten! En hij sprong op en liep rond.

HANDELINGEN 14:8-10

Deze man luisterde naar de prediking van Paulus. Terwijl Paulus predikte, merkte hij dat deze man het geloof had om genezen te worden. Ik weet niet precies hoe iemand die tussen het publiek zit, zou laten blijken dat hij geloof heeft om genezen te worden.

Het feit dat de man geloof had om genezen te worden, betekent dat de boodschap die Paulus predikte iets met genezing te maken moet hebben gehad. Waarom zou de man anders geloof hebben om genezen te worden?

Zo is dan het geloof uit het gehoor en het gehoor door het Woord van God.

ROMEINEN 10:17

In zijn uiteenzetting moet Paulus op zijn minst iets hebben gezegd over het feit dat Jezus mensen genas. Misschien vertelde hij ook dat er, vlak voordat ze naar deze stad kwamen, in Ikonium mensen genezen waren door de kracht van Christus. Welke getuigenissen Paulus ook gegeven mag hebben, ze gaven deze man het vertrouwen dat ook hij genezen kon worden. Hij had geloof, en Paulus kon dat merken.

Het kan zijn dat de man steeds enthousiaster werd en dat aan zijn gezicht te zien was dat hij verwachtte op te staan en genezen te worden. Of misschien openbaarde de Heilige Geest aan Paulus dat deze man geloof had om genezen te worden. Hoe dan ook, deze man werd het middelpunt van de bijeenkomst. Paulus sprak hem aan en zei hem op te staan en te lopen, en dat deed hij. Hij sprong op en liep, net als de verlamde man die Petrus in hoofdstuk 3 bij de Schone Poort genas. Ook die sprong op en liep.

19

Paulus en Barnabas aangezien voor goden

Vers 11:

En de menigten, die zagen wat Paulus gedaan had, verhieven hun stem en zeiden in het Lycaonisch: De goden zijn aan mensen gelijk geworden en naar ons afgedaald. En zij noemden Barnabas Zeus en Paulus Hermes, omdat hij het woord voerde.

HANDELINGEN 14:11-12

Zeus was de voornaamste god van het Griekse pantheon. In de Latijnse mythologie werd hij Jupiter genoemd. In de Romeinse mythologie was Jupiter de voornaamste god. In Griekenland werd hij Zeus genoemd: dezelfde god, met verschillende namen in verschillende culturen. De woordvoerder van de goden, of de boodschapper van de goden, was Mercurius in de Romeinse mythologie. Hij wordt afgebeeld met schoenen waaraan vleugels zitten, omdat hij een snelle boodschapper is. In de Griekse mythologie werd hij Hermes genoemd. Hermes was dezelfde als Mercurius. Zeus was in de verschillende culturen dezelfde als Jupiter.

Interessant genoeg is er een Latijns gedicht van Ovidius dat voor ons een legende over Lystre heeft bewaard. Er werd verteld dat Zeus en Hermes, lang geleden, op een onbekend tijdstip, naar Lystre waren gekomen en niet herkend waren. Ze waren in menselijke gedaante gekomen. Toen ze onderdak zochten, werden ze duizend keer afgewezen. Uiteindelijk nam een arm echtpaar hen in huis. Hoewel die mensen arm waren, deelden ze wat ze hadden. Zeus en Hermes zegenden het huis van het echtpaar, maar ze stuurden overstromingen en vernietigden alle mensen die hen hadden afgewezen.

Dit was een plaatselijke legende in Lystre. De mensen dachten misschien: 'Ze zijn teruggekomen. We willen niet dezelfde fout maken. Laten we hun eer bewijzen.' Volgens de legende waren Zeus en Hermes daar eerder geweest, en het was slecht afgelopen met degenen die hen niet ontvingen. Nu waren ze opnieuw in menselijke gedaante teruggekomen. Barnabas was Zeus en Paulus was Hermes.

Het is interessant dat Zeus, de voornaamste god, met Barnabas vereenzelvigd werd. Het kan zijn dat Barnabas veel ouder was dan Paulus. Nogmaals, Barnabas was een oudere christen die al langere tijd bij de beweging betrokken was. Hij was tijdens het leven van Jezus zelfs met de zeventig eropuit gegaan. Paulus kwam aanzienlijk later tot bekering en was toen een jonge man. Barnabas had dus misschien een waardiger uitstraling. Paulus werd mogelijk meer gezien als een onstuimige jonge man. Maar hij was de voornaamste spreker, dus kon hij de boodschapper van de goden zijn. Ze namen aan dat hij namens Barnabas sprak, van wie zij dachten dat hij Zeus moest zijn.

Waarom zouden ze dat denken? Omdat er een wonder was verricht. Deze man was verlamd geweest, en had Paulus met één enkel woord zijn genezing uitgesproken en hem genezen. Daarom dachten ze: ‘Deze mannen moeten de goden zijn.’ Ze waren al bijgelovig en geloofden dat deze twee goden eerder waren gekomen en slecht waren behandeld. Daarom wilden de inwoners voorkomen dat ze de goden opnieuw slecht behandelden. Ze besloten hun offers te brengen.

20

Van afgoden naar de levende God

Helaas voor Paulus en Barnabas verstonden zij de Lykaonische taal niet. In die taal zeiden de mensen: ‘Dit zijn de goden. Dit zijn Zeus en Hermes. Ze zijn neergedaald.’ Barnabas en Paulus konden horen dat de mensen ergens opgewonden over raakten, maar ze verstonden dat plaatselijke dialect niet. Daarom wisten ze niet dat de mensen hen goden noemden. Ze kwamen daar pas achter toen de priester van Zeus een stier naar buiten begon te brengen om die aan Paulus en Barnabas te offeren. Toen beseften ze wat er aan de hand was.

We lezen:

En de priester van Zeus, wiens tempel vóór hun stad lag, bracht ossen en kransen bij de poorten en wilde samen met de menigten offeren.

HANDELINGEN 14:13

Maar toen de apostelen Barnabas en Paulus dit hoorden — blijkbaar vertaalde iemand het voor hen:

Ze noemen jullie Zeus en Hermes. Ze gaan offers aan jullie brengen

Maar toen de apostelen Barnabas en Paulus dat hoorden, scheurden zij hun kleren, stortten zich in de menigte en riepen: Mannen, waarom doet u dit? Ook wij zijn mensen net zoals u, en wij verkondigen u juist dat u zich van deze zinloze dingen moet bekeren tot de levende God, Die de hemel, de aarde, de zee en alles wat erin is, gemaakt heeft. Hij heeft in de tijden die achter ons liggen al de heidenen hun eigen wegen laten gaan, hoewel Hij Zichzelf toch niet onbetuigd liet door goed te doen: Hij gaf ons vanuit de hemel regen en vruchtbare tijden en verzadigde ons hart met voedsel en vreugde.

HANDELINGEN 14:14-17

Het scheuren van hun kleren was onder de Joden een teken van grote ontzetting. Ze waren diep geschokt, renden de menigte in en riepen:

Mannen, waarom doet u dit? Ook wij zijn mensen net zoals u, en wij verkondigen u juist dat u zich van deze zinloze dingen moet bekeren tot de levende God, Die de hemel, de aarde, de zee en alles wat erin is, gemaakt heeft. Hij heeft in de tijden die achter ons liggen al de heidenen hun eigen wegen laten gaan, hoewel Hij Zichzelf toch niet onbetuigd liet door goed te doen: Hij gaf ons vanuit de hemel regen en vruchtbare tijden en verzadigde ons hart met voedsel en vreugde.

HANDELINGEN 14:15-17

En met deze woorden konden ze de menigte er maar nauwelijks van weerhouden offers aan hen te brengen.

Dit is dus de boodschap die ze aan heidenen brengen wanneer die niet Joods zijn. God is de God van alles. Hij is niet een van die goden aan wie jullie offers brengen. Hij heeft jullie tot nu toe toegestaan onwetend te zijn en je eigen wegen te gaan. Maar nu geeft Hij jullie een kans en roept Hij jullie op je van deze waardeloze dingen af te keren en je tot de levende God te wenden. Hij zegt dat Hij ook voordien al blij gaf van Zijn goedheid, want generaties lang heeft Hij jullie regen en vruchtbare seizoenen gegeven. Dit is dezelfde God over Wie ik spreek: niet Zeus, maar de levende God.

Merk op dat hij Zeus en Hermes in vers 15 ijdele of lege dingen noemt en ze tegenover de levende God stelt. De Griekse goden waren geen levende goden. Het waren slechts mythen. Maar er is een levende God. En hij zegt: 'Wij roepen jullie op om je hiervan af te keren. Maar kijk eens wat jullie doen: precies het tegenovergestelde. Jullie doen alsof wij deze mythische goden zijn. Dat zijn we niet. Er is een echte God. Wij roepen jullie op die goden achter je te laten en Hem te volgen.' En er staat dat ze er zelfs toen maar nauwelijks in slaagden de mensen ervan te overtuigen geen offers aan hen te brengen.

21

Paulus gestenigd in Lystre

Dan staat er, ironisch genoeg, in vers 19:

Maar er kwamen Joden uit Antiochië en Ikonium, die de menigten overtuigden; en zij stenigden Paulus en sleepten hem de stad uit, omdat zij dachten dat hij dood was. Maar toen de discipelen hem omringd hadden, stond hij op en ging de stad in, en de volgende dag vertrok hij met Barnabas naar Derbe.

HANDELINGEN 14:19-20

Het opmerkelijke hier is dat deze mensen, die hem bijna hadden aanbeden, hem in het direct daaropvolgende vers proberen te doden. Volgens mij wijst Lukas graag op de wispelturigheid van de heidenen. In het ene vers kunnen ze deze mensen er maar

nauwelijks van weerhouden hem te aanbidden. In het volgende vers stenigen ze hem totdat ze denken dat hij dood is en slepen ze hem als een dode de stad uit.

Je ziet een soortgelijke ommakeer in hoofdstuk 28, wanneer Paulus door een slang wordt gebeten. De plaatselijke bevolking zegt:

‘Hij moet een vreselijke misdadiger zijn. Hij is aan de zee ontsnapt, maar nu laten de goden hem niet leven. Hij is door een slang gebeten; hij zal sterven.’

Wanneer hij vervolgens de slang van zich afschudt, denken ze dat hij een god is. In het ene vers is hij een slecht mens, een heel slecht mens. In het volgende vers moet hij wel een god zijn. Dit laat zien hoe wispelturig de heidenen waren en hoe snel ze van gedachten veranderden, hoe onstabiel ze waren in hun overtuigingen.

Maar het opmerkelijke is dat dit werd aangewakkerd door Joden die uit Antiochië en Ikonium kwamen. Ikonium lag maar ongeveer 29 kilometer verderop, maar Antiochië bijna 161 kilometer. Er waren Joden uit Antiochië die 161 kilometer reisden om Paulus op te sporen en in een andere stad mensen tegen hem op te zetten. Deze mensen waren behoorlijk vastberaden tegenstanders. Overal waar Paulus naartoe ging, werd hij gevolgd door vastberaden Joden die onrust stookten, zowel nu als later tijdens zijn andere zendingsreizen.

22

Was Paulus gestorven en opgewekt?

Dus stenigden ze hem. Ze dachten dat hij dood was. Lukas spreekt zich er niet over uit of Paulus wel of niet dood was. Misschien was hij het. Misschien ook niet. Ons wordt alleen verteld dat het ernaar uitzag dat hij dood was. Ik neem aan dat Lukas er niet bij was en dus niet Paulus' pols heeft gevoeld om te zien of hij dood was. Als arts had Lukas dat kunnen doen en het kunnen vaststellen, maar Lukas was niet mee op deze specifieke zendingsreis. Hij was mee op de tweede. Lukas wist dus niet zeker of Paulus gestorven was. Waarschijnlijk wist Paulus zelf ook niet of hij gestorven was.

Sommige mensen denken dat Paulus in 2 Korinthe 12 naar precies deze gebeurtenis verwijst. De spreker geeft Paulus' woorden als volgt weer: 'Ik kende ongeveer twaalf jaar geleden een man die — of het in het lichaam of buiten het lichaam gebeurde, weet ik niet; alleen God weet het — werd opgenomen in de derde hemel en dingen zag en hoorde die niet herhaald mochten worden, omdat het niet geoorloofd is ze te herhalen.' In 2 Korinthe 12:2 zelf staat echter 'veertien jaar'.

In die passage zegt hij verder:

Ik ken een mens in Christus, veertien jaar is het geleden — of het in het lichaam gebeurde, weet ik niet; of buiten het lichaam, weet ik niet; God weet het — dat zo iemand tot in de derde hemel werd opgenomen.

2 KORINTHE 12:2

De meeste geleerden geloven dat Paulus in 2 Korinthe 12 over zichzelf spreekt wanneer hij deze dingen zegt. Het feit dat hij het zelf niet zeker weet — 'Was dit in het lichaam of buiten het lichaam? Ik had deze visioenen, maar ik weet niet zeker of ik dood of levend was' — kan verklaren waarom Lukas, die dit verhaal beslist uit Paulus' eigen mond gehoord moet hebben, zich er niet over uitspreekt of hij dood of levend was. Ze stenigden hem, ze dachten dat hij dood was en ze sleepten hem naar buiten. Misschien was hij dood, misschien niet. Zelfs Paulus zelf wist het misschien niet. 'Was ik dood? Was ik niet dood?'

Hoe dan ook, toen de discipelen om hem heen stonden, waarschijnlijk in gebed, neem ik aan — er staat niet dat ze aan het bidden waren, maar het zou redelijk zijn om dat te veronderstellen — kwam Paulus overeind. Hij was niet alleen in leven, hij kon ook lopen. Zulke stenen zouden botten breken. Als je met grote stenen wordt bekogeld, mag je van groot geluk spreken als je daar wegkomt zonder gebroken botten, laat staan levend. Maar hij kon lopen en had kennelijk geen gebroken botten. Het is duidelijk dat hij niet dood bleef. Zeer waarschijnlijk werd hij uit de dood opgewekt, en in deze situatie moet hij beslist van gebroken botten genezen zijn.

Maar hij ging terug de stad in. Hij zei niet: 'Ik blijf daar ver vandaan. Daar hebben ze me gestenigd.' Hij ging er meteen weer naar binnen. Ik weet niet of het net zo is als wanneer je van een paard wordt gegooid: je moet er weer op klimmen, ook als je er niet meer op wilt rijden. Je moet er alleen al op klimmen om het paard te laten weten wie de baas is. Hij werd uit Lystra gegooid. Hij gaat er weer naar binnen en zegt: 'Ik ben terug.' Maar niet voor lang. De volgende dag vertrok hij.

23

Terugreis langs de jonge gemeenten

Toen hij en Barnabas vertrokken, gingen ze naar Derbe, dat vijftig mijl daarvandaan lag. Derbe was het verste punt van hun eerste zendingsreis. In vers 21 staat:

En nadat zij aan die stad het Evangelie verkondigd hadden en veel discipelen gemaakt hadden, keerden zij terug naar Lystre, Ikonium en Antiochië,

HANDELINGEN 14:21

Dat betekent dat ze langs dezelfde route teruggingen. De route die ze op hun heenreis naar Derbe volgden, had ongeveer de vorm van een halve maan. Vanuit Derbe volgden ze diezelfde boog in omgekeerde richting: van Derbe naar Lystre, van Lystre naar Ikonium, vervolgens naar Antiochië in Pisidië en vandaar naar Perge, waar ze eerder niet hadden gepredikt. Bij deze gelegenheid predikten ze daar wel.

Waarom gingen ze terug? Ze moesten die gemeenten bezoeken. In de meeste gevallen hadden ze waarschijnlijk niet meer dan enkele weken of maanden in elke gemeente doorgebracht. Dit waren heidenen die kort daarvoor tot geloof gekomen waren. Ze hadden echt enige leiding nodig. Het zou niet goed zijn om hen zonder Bijbels aan hun lot over te laten. Ze hadden geen Bijbels; ze hadden het Oude Testament. Gewoonlijk waren er wel enkele Joden in de gemeenten, omdat Paulus begonnen was met

prediken in de synagogen. Er waren dus enkele Joden in deze gemeenten, van wie sommigen de Schriften kenden, maar ze waren allemaal nieuw in het christelijk geloof.

Dus gingen ze terug en deden ze volgens vers 22 het volgende:

en zij versterkten de zielen van de discipelen, spoorden hen aan in het geloof te blijven en zeiden dat wij door veel verdrukkingen in het Koninkrijk van God moeten ingaan.

HANDELINGEN 14:22

Een van de dingen waarop ze hun pasbekeerden voorbereidden, was dat ze verdrukking en moeilijkheden moesten verwachten. Ik ben bang dat wij dat niet duidelijk genoeg tegen onze bekeerlingen zeggen. Jezus zei dat er zaad op ondiepe grond valt. Dit zijn mensen die het Woord horen en het met blijdschap aannemen. Maar wanneer er vervolgens door het geloof verdrukking en beproevingen komen, vallen ze al snel af, omdat het geen wortel in hen heeft.

Ik denk dat we veel van zulke bekeerlingen hebben. We weten niet hoeveel, omdat de verdrukkingen nog niet over ons gekomen zijn. Soms drijven heel kleine beproevingen mensen weg van het christelijk geloof. De bekering is heel oppervlakkig, en zodra ze enige tegenstand ondervinden of op enige manier teleurgesteld raken in God, zijn ze weg. Maar er zijn tegenwoordig veel mensen in de gemeente die misschien niet vertrokken zijn, maar die nog nooit werkelijk echte verdrukking gekend hebben.

Wij bereiden onze mensen hier niet op voor zoals Paulus dat deed. Paulus kende de verdrukking heel goed. Hij was doodgestenigd. Hij was de stad uitgejaagd. Hij komt terug en zegt: 'Verwacht dit. Verwacht dit. Hiervoor heb je je aangemeld: verdrukking. Door veel verdrukking gaan wij het Koninkrijk van God binnen. Wees daar dus op voorbereid.'

24

Oudsten als geestelijke leiders

En toen zij in elke gemeente door het opsteken van de handen voor hen ouderlingen gekozen hadden en onder vasten gebeden hadden, droegen zij hen op aan de Heere, in Wie zij nu geloofden.

HANDELINGEN 14:23

Het was hun beleid om in elke gemeente oudsten aan te stellen. De plaatselijke gemeenten werden over het algemeen geleid door mannen die oudsten werden genoemd. Ik moet zeggen dat ze geleid werden door mannen die oudsten werden genoemd, want ik weet niet zeker of het een bestuurlijke aanstelling was. Het was een aanstelling tot leiderschap.

Vertaaltoelichting: de Engelse lezing spreekt hier van **appointed elders**. De HSV geeft Handelingen 14:23 weer met „door het opsteken van de handen voor hen ouderlingen gekozen”.

Je zou kunnen zeggen: ‘Wat is het verschil?’ Een leider hoeft geen officiële titel te hebben om een leider te zijn. Leiderschap in de gemeente moet geestelijk zijn. Wanneer het wordt geïnstitutionaliseerd, zijn er ambtsdragers die al dan niet geestelijk zijn. Men beschouwt hen als degenen die de leiding hebben omdat ze dat ambt bekleden. Veel gemeenten hebben tegenwoordig oudsten, of voorgangers, of andere ambtsdragers van wie het gezag in de gemeente berust op het dragen van een ambtstitel. Daarom doe je wat zij zeggen, omdat je te horen krijgt dat je dat moet doen.

Maar in de vroege gemeente werden mensen aangesteld vanwege hun geestelijke kwalificaties. Het kan zijn dat het aanstellen van oudsten eenvoudigweg betekent dat men vaststelde welke christenen in deze jonge gemeenten vooruitgang hadden geboekt, de Schrift begrepen en een karakter hadden dat goed genoeg was om hen aan te wijzen en te zeggen: ‘Jullie moeten die mannen volgen. Laat die mannen jullie onderwijzen.’ Want de oudsten waren ook leraars, zoals we zullen zien wanneer Paulus de oudsten beschrijft in 1 Timotheus of in Titus.

We zullen later meer over oudsten zeggen. Maar merk voor nu op dat zij de eerste gemeenten die ze tijdens hun eerste zendingsreis stichtten, niet zonder oudsten achterlieten. Die oudsten zouden zelf nog tamelijk jonge christenen zijn geweest, waarschijnlijk nog maar enkele maanden in het geloof. Maar sommigen van hen zouden een achtergrond in het jodendom hebben gehad, waardoor ze een voorsprong hadden op de heidenen die zo'n achtergrond niet hadden.

25

Terugkeer naar Antiochië en Galaten

En toen zij in Perge het Woord gesproken hadden, kwamen zij naar Attalia.

HANDELINGEN 14:25

Daarna gingen ze terug in de richting van de zeehaven Attalia — weet je nog, we hebben niet gelezen dat ze eerder in Perge predikten.

En daarvandaan voeren zij naar Antiochië, waar zij aan de genade van God opgedragen waren voor het werk dat zij volbracht hadden.

HANDELINGEN 14:26

Toen zij daar aangekomen waren, riepen zij de gemeente bijeen en deden er verslag van wat voor grote dingen God met hen gedaan had, en dat Hij voor de heidenen de deur van het geloof geopend had. En zij verbleven daar geen korte tijd met de discipelen.

HANDELINGEN 14:27-28

We horen niet dat ze Antiochië weer verlaten totdat ze naar Jeruzalem gaan voor het apostelconvent in Jeruzalem, dat in het volgende hoofdstuk staat.

Paulus schreef de brief aan de Galaten vrijwel zeker gedurende deze lange periode in Antiochië. De brief aan de Galaten werd geschreven aan de gemeenten die ze zojuist tijdens hun eerste zendingsreis hadden gesticht. Nadat ze van die reis waren teruggekomen, ontdekten ze dat judaïsten, afkomstig van wie weet waar, hiervan hadden gehoord. Zij waren Paulus op de voet gevolgd en hadden de heidense christenen in Galatië geleerd dat ze besneden moesten worden en de wet van Mozes moesten onderhouden.

Toen Paulus hiervan hoorde, was hij boos en schreef hij de brief aan de Galaten in boosheid. Er is geen boek in het Nieuwe Testament dat met zoveel boosheid is geschreven als de brief aan de Galaten. Hij zegt in feite dat deze judaïsten valse broeders en valse leraars zijn.

De brief aan de Galaten is dus het vroegste geschreven werk van Paulus. Hoewel die brief in onze Bijbel niet als eerste is gerangschikt, is het chronologisch gezien het eerste boek dat Paulus schreef. Het werd geschreven op het tijdstip waarover we zojuist hebben gelezen, toen ze terugkwamen van hun eerste zendingsreis en daar lange tijd in Antiochië verbleven. Hij schrijft die brief, en daarna komt het apostelconvent in Jeruzalem. Daar komen we later op terug.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Handelingen 13:42
- Handelingen 13:43
- Handelingen 13:44
- Handelingen 13:45
- Mattheüs 27:18
- Lukas 24:45
- Handelingen 13:46
- Jesaja 49:6
- Handelingen 13:48
- Jeremia 31:31

- Romeinen 1:16
- Handelingen 13:47
- Jesaja 55:3
- 1 Thessalonicenzen 4:15-17
- Jesaja 6:9
- 1 Korinthe 16:15
- Handelingen 16:14
- Handelingen 13:49
- Handelingen 13:51-52
- Handelingen 14:1
- Handelingen 14:2
- Handelingen 14:3
- Markus 16:20
- Handelingen 22:21
- Handelingen 13:2
- Handelingen 14:14
- Handelingen 14:5-7
- Handelingen 14:8-10
- Romeinen 10:17
- Handelingen 14:11-12
- Handelingen 14:13
- Handelingen 14:14-17
- Handelingen 14:15-17
- Handelingen 14:19-20
- 2 Korinthe 12:2
- Handelingen 14:21
- Handelingen 14:22
- Handelingen 14:23
- Handelingen 14:25
- Handelingen 14:26
- Handelingen 14:27-28

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.